

Természetesen a fogyasztói társadalom sem fennmaradó, sikerességét, terjedését csak addig könyvelhetjük el, amíg nem éli fel társadalmi és természeti erőforrásait. Ám néhány, ma háttérbe szorított kultúra a fogyasztói társadalom összeomlása után is fennmaradhat, ha újra életteret nyer.

A fenntartható fejlődés helyes értelmezésének másik akadálya, hogy nincs általános érvényű fejlődés definíció. A fejlődés a rendszerek egyetemleges tulajdonsága, annak a kölcsönhatásnak a következménye, amelyek a különböző rendszerszinteken belül és kívül fennállnak. Mivel a környezet állandó változásban van, ezért a változáshoz való alkalmazkodás szükségszerű, a fejlődés elkerülhetetlen. A fejlődés a környezeti változásokhoz való jobbá válás. Ha a fejlődésről egyetemleges értelemben beszélünk, úgy teljesen szükségtelen jelző a „fenntartható” kifejezés.

A fenntartható fejlődést ezért csak az emberi társadalom esetére alkalmazhatjuk. Az egyetemleges fejlődés törvényéből világosan következik, hogy az emberi társadalom nem fenntartható az idők végtelenségéig. Nem tartható fenn egyetlen részrendszer sem, a fejlődés mindig a befogadó rendszer szintjén valósul meg. A fenntarthatóság kifejezés ezért nem az időre, hanem a fejlődés módjára vonatkozik. A fennmaradás ideje a fejlődés módja által befolyásolható. A fennmaradás egyaránt befolyásolható pozitív és negatív irányba. Ez attól függ, hogy képesek vagyunk-e felismerni a befogadó rendszer szerkezeti és működési törvényeit, s részrendszerünket annak törvényei szerint működtetni.

A fenntartható fejlődés tehát egy viszonyrendszer (kultúra). Ennek a viszonyrendszernek a környezet és társadalom egésze által szabta mérték szerint kell megvalósulnia. A fenntartható társadalom, mint végső cél nem elérhető, mivel a környezet - társadalmi és természeti környezet egyaránt állandó változásban van. A változáshoz pedig állandóan alkalmazkodni kell.

Erre akkor van a legnagyobb esély, ha felismerjük a rendszerek működési elveit, hogy azokkal analóg, s nem ellentétes módon viselkedünk.

A szórólap megjelenítését az Európai Unió támogatta az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával „A lakossági tanácsadás fejlesztése a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok hatékonyságának növelése érdekében” című projekt keretében.

Kedvezményezett:

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata.

Adója 1%-át ajánlja fel az ingyenes lakossági tanácsadás támogatására!

Adószám: 18973231-1-19

Köszönjük segítségét!

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata

Székhely: 8200 Veszprém, Rákóczi u. 3.

Levelezési cím: Miskolc, Kossuth u. 13.

Tel: 46/382-095, Fax: 46/505-077

kothalo@zpok.hu - www.kothalo.hu

Környezetbarát újrapiírra nyomva.

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Fenntartható fejlődés

KEOP-6.1.0/B-2008-0008 - "Lakossági tanácsadás fejlesztése a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok hatékonyságának növelése érdekében"

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÚMFT infovonal:
06 40 638 638

nfu.nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Fenntartható fejlődés

A fenntartható fejlődés fogalmát 1987-ben a ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága határozta meg. „A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket”.

A fogalmat megjelenése óta számosan megpróbálták értelmezni, vagy kézzelfoghatóbbá tenni. Herman Daly szerint „a fenntartható fejlődés a folytonos szociális jóllét elérése anélkül, hogy az ökológiai eltartóképességet meghaladó módon növekednénk.” Ez a meghatározás megfogalmazza a fenntartható fejlődés célját, s egyben a feltételét is meghatározza.

Az ökológiai szemléletű fenntarthatósági megközelítések alapvetőnek tartják a természetes ökoszisztémák működőképességének megőrzését, amelynek feltétele, hogy a természeti erőforrásokat csak olyan mértékig szabad használatba venni, hogy azok hosszútávon is folyamatosan biztosítani tudják szolgáltatásaikat. Robert Constanza fenntarthatósággal kapcsolatos definíciója jól szemlélteti a megközelítés lényegét:

„Fenntartható az az állapot, ami biztosítja az ökoszisztémák számára a minimum körülményeket ahhoz, hogy azok stabilak és rugalmasak legyenek. A fenntarthatóság egy reláció a humán gazdasági rendszerek és egy dinamikusabb, de általában lassabban változó ökológiai rendszer között, amelyben:

1. az emberi élet fennmaradása hosszú távon biztosított
2. az egyénnek lehetősége van saját és családja jólétének biztosítására
3. az emberi társadalmak, kultúrák fejlődni képesek, de amelyben az emberi aktivitás hatásai korlátok között vannak azért, hogy ne rombolja le a diverzitást, a komplexitást és az ökológiai életfenntartó funkciókat.”
(Kelemen & Bela, 1999)

A közgazdasági gondolkodásban a fenntarthatóság két alapvetően eltérő megközelítése létezik: a fogyasztás szintjének fenntartása, és a termelési lehetőségek fenntartása. Az előbbi értelmezés szerint csak az olyan fogyasztási pályák megengedettek, amelyek esetében a fogyasztás szintje semelyik időszakban nem csökken egy előre meghatározott szint alá, az utóbbinál, pedig olyanok képzelhetők el, amelyek a termelési lehetőségeket nem csökkentik egy bizonyos szint alá.

A fenntartható fejlődés fogalmát a mindennapi használatban kétféle módon értik. Talán a nagyobb tábor az, aki a fenntarthatóság értelmezésénél abból indul ki, hogy a fenntartható szó önmagában valaminek a fenntartását jelenti.

Ezért a közmegegyezés szerint a fenntartható fennmaradót jelent. Azt várjuk el, hogy fennmaradjon az emberi társadalom, vagy a gazdasági növekedés, sőt még ezek mellett a környezet is. Ha végigtekintünk a történelmen, amely a legkülönbözőbb társadalmi formációk felszínre kerüléséből, majd letűnéséből áll, akkor sikeresnek a nagyon agresszív, terjeszkedő társadalmakat fogjuk látni a fennmaradás szempontjából.

Pedig pontosan ezek azok a társadalmak, amelyek egyáltalán nem folytatnak fenntartható viszonyt környezetükkel, beleértve a társadalmi és természeti környezetet egyaránt. Sikerüket abból érik el, hogy gyorsan kirabolják környezetüket, majd újabb erőforrások után néznek. Mivel ők gátlás nélkül kirabolták környezetüket, így erősebbek, rátermettebbek azoknál, akikől elvesznek. Erről szól a fiókkák párharca a fészekben az élelemért, és erről szól a gyarmatosítás, vagy modernebb formája, a tőkekihelyezés is.

A modern fogyasztói társadalmak ma dominálnak, globálisan terjeszkednek. Terjeszkedésükkel elnyomják a tradicionális kultúrákat. Noha a hagyományos, szerves kultúrákat szokás fenntarthatónak nevezni, mint látjuk mégsem fennmaradók. Területileg visszaszorulnak, bizonyos kultúrák teljesen eltűnnek.

Ezzel szemben a jelenben azt látjuk, hogy a fogyasztói kultúra az életképes, a fennmaradó, amelyet pedig nem szoktunk a fenntarthatóság jelzőjével ellátni.

